

Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr.278 din 14.12.2007 cu privire la tutun și la articolele din tutun (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 47-48, art.139) cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Titlul legii va fi “Legea privind controlul tutunului”.

2. Articolul 1. va avea următorul cuprins:

„Articolul 1. Obiectul și scopul legii

(1) Prezenta lege reglementează activitățile de control a tutunului de către autoritățile publice.

(2) Controlul tutunului este un mecanism regulator instituit de stat ce urmărește reducerea daunelor pentru sănătate generate de consumul produselor din tutun și a produselor asociate cu tutunul și de expunerea la fumul de tutun.

(3) Scopul prezentei legi este asigurarea de către stat a condițiilor necesare pentru protejarea sănătății populației de consecințele consumului produselor din tutun și de expunerea la fumul de tutun.”

3. La articolul 2., noțiunile conform alineatelor 1-6; 10-16; 18-34; 37-42 se substituie cu următoarele:

„aditiv – orice substanță care se adaugă unui produs de tutun în timpul producerii pentru a-i ameliora proprietățile sau pentru a obține noi calități;

ambalaj exterior – orice ambalaj în care produsul este plasat pe piață și care include un pachet unitar sau o grupare de pachete unitare. Învelișul transparent constant nu se consideră ambalaj exterior;

aromatizator – aditiv care conferă aromă și/sau gust;

avertisment privind dauna fumatului – orice avertisment, prevăzut în prezenta lege, inclusiv avertismentele textuale, avertismentele combinate privind dauna fumatului, avertismentele generale privind dauna fumatului și mesajele informaționale;

avertisment combinat privind dauna fumatului - orice avertisment care constă din combinarea unui avertisment textual privind dauna fumatului și a unei fotografii sau altei ilustrații corespunzătoare;

cultivare a tutunului – ansamblu de procese tehnologice de creștere și plantare a răsadului de tutun, de îngrijire a plantelor în câmp și de recoltare a frunzelor;

document-sursă – fișier electronic elaborat și furnizat de Ministerul Sănătății, care conține avertismentele combinate privind dauna fumatului și alte informații obligatorii care trebuie înscrise/imprintate pe ambalajele cu produse din tutun;

emisii – orice substanțe emise pe parcursul utilizării conform destinației a produsului din tutun și/sau a produselor asociate cu tutunul, inclusiv substanțele din fum și substanțele emise pe parcursul utilizării produselor din tutun și a produselor asociate cu tutunul care nu se fumează;

fermentare a tutunului – ansamblu de procese tehnologice în urma cărora în foile de tutun se produc transformări biochimice și fizice ce le îmbunătățesc calitatea, proprietățile fumative și capacitatea de păstrare îndelungată;

fumat - inhalarea fumului rezultat din arderea produselor din tutun;

fumul de tutun - fumul de la arderea unei țigări, narghilele sau al altui produs din tutun, inclusiv emis în mod obișnuit în combinație cu fumul expirat de fumător;

industria tutunului – totalitatea unităților care produc, importă, exportă, depozitează și/sau comercializează tutun și/sau produse din tutun;

ingredient - orice aditiv, frunzele de tutun și alte părți ale plantei de tutun, naturale, procesate sau neprocesate, inclusiv tutunul extins și reconstituit, precum și orice substanță, care se regăsește în produsul din tutun finit, inclusiv hârtia, filtrul, cerneala, capsulele și adezivii;

loc de muncă - orice încăpere sau spațiu semiînchis, utilizate în timpul serviciului sau muncii indiferent de faptul este remunerată activitatea sau nu, care include nu numai acele locuri unde se realizează nemijlocit activitatea, ci și toate locurile adiacente sau complementare utilizate în mod obișnuit de angajați în timpul activității, inclusiv, coridoarele, lifturile, scările, antreurile, instalațiile tehnice, bufetele, toaletele, saloanele, sălile de masă, încăperile exterioare cum ar fi atelierele și hangarele, precum și vehiculele utilizate în scopuri de serviciu;

mijloc de transport public - orice vehicul utilizat pentru transportul public de pasageri, ca regulă contra plată pentru obținerea profitului, inclusiv taxiurile;

pachet unitar de produse din tutun – cel mai mic ambalaj individual al produsului din tutun care este plasat pe piață;

plasare pe piață a produselor din tutun - acțiune de a face disponibile produsele din tutun pe piață, oferirii prin vânzare sau prin oricare altă formă de transmitere cu titlu oneros sau gratuit;

potențial de dependență – potențialul farmacologic al unei substanțe de a cauza dependență, o stare care afectează capacitatea unui individ de a-și controla comportamentul, de regulă, printr-un mecanism de recompensă sau de ușurare a simptomelor sevrajului sau ambele;

produse asociate cu produsele din tutun – produsele din ierburi pentru fumat, produsele care conțin nicotină și alte produse asemănătoare;

produse din ierburi pentru fumat – orice produse fabricate din plante sau ierburi, care nu conțin tutun, dar care sunt consumate prin intermediul procesului de ardere;

produse din tutun – produse destinate pentru a fi consumate de către consumatori, integral sau parțial constituite din tutun, modificat sau nemodificat genetic;

produse din tutun care nu se fumează – produse din tutun care nu implică procesul de combustie, inclusiv tutunul de mestecat, tutunul nazal și tutunul pentru uz oral;

produse noi din tutun – produse similare cu țigările obișnuite, care se prezintă de către industria tutunului ca mai puțin nocive sau cu un risc mai mic de dependență în rezultatul modificării tutunului utilizat, parametrilor filtrului sau adaosului de substanțe noi;

produse care conțin nicotină – orice produse consumabile de către consumatori prin inhalare, ingestie sau în alt mod, în care nicotina a fost adăugată pe parcursul procesului de fabricare sau se autoadministrează de către utilizator înainte de sau pe parcursul consumului;

publicitate, promovare și sponsorizare transfrontalieră a produselor din tutun – publicitatea, promovarea și sponsorizarea originară din teritoriul Republicii Moldova care pătrunde pe sau poate fi recepționată pe teritoriul altui stat și care include, dar nu se limitează la mijloacele, precum plasarea pe internet ori difuzarea prin intermediul tehnologiilor radio sau a altor tehnologii de comunicare și publicitatea, promovarea și sponsorizarea originară din afara teritoriului Republicii Moldova și care intră sau este destinată să intre în teritoriul Republicii Moldova;

promovarea produselor din tutun – alte acțiuni decât acțiunile de publicitate și sponsorizare care au drept scop sporirea consumului produselor din tutun;

spații publice - toate spațiile accesibile publicului general sau locurile utilizate de către anumite categorii sau grupuri de oameni, indiferent de regimul de proprietate sau modul de acces;

spații publice deschise – orice spații publice neacoperite de un acoperiș și/sau neseperate de pereți sau în alt mod vizibil;

spații semiînchise – orice spații care au tavan sau acoperiș și/sau pereți care îngrădesc nu mai puțin de 50% din aria suprafeței totale a spațiului, indiferent dacă construcția în cauză este permanentă sau temporară, precum și de tipul de material utilizat pentru construcție;

spații publice închise - orice spații care au tavan sau acoperiș și care, cu excepția spațiilor pentru uși, ferestre sau pasaje, sunt complet închise, indiferent dacă construcția în cauză este permanentă sau temporară, precum și de tipul de material utilizat pentru construcție;

sponsorizare a tutunului – orice formă de contribuție la evenimente, activități, organizații sau susținere a indivizilor, care are ca scop promovarea directă sau indirectă a produselor din tutun;

tutun care se rulează – tutunul care poate fi folosit pentru confecționarea țigărilor de către consumatori sau vânzătorii cu amănuntul;

tutun fermentat – produs stabil al fermentării sau al prelucrării redrainig tutunului, care corespunde documentelor normativ-tehnice;

tutun de mestecat – produs din tutun care nu se fumează, destinat exclusiv pentru mestecare;

tutun nazal – produs din tutun care nu se fumează, destinat consumului prin nas;

tutun nefermentat – frunze de tutun supuse prelucrării postrecoltare;

tutun pentru uz oral – orice produs pentru uz oral, cu excepția celor destinate pentru inhalare sau mestecare, fabricate integral sau parțial din tutun, în formă de praf sau de particule, în orice combinație, în special cel prezentat în plicuri porționate sau plicuri poroase;

„*igarete* – rulouri de tutun care pot fi fumate ca atare, altele decât trabucurile și igările de foi, și rulouri de tutun care, prin simpla mânăuire neindustrială, se introduc sau se înfășoară în tuburi de hârtie de igarete.”

„*igara electronică (sau e-igară)* - dispozitiv electronic de eliberare a nicotinei de forma unei igări, alimentat cu baterii pentru inhalarea nicotinei în stare de vapori.

4. Capitolul I se completează cu un articol nou cu următorul conținut:

„**Articolul 2¹**. Sfera de aplicare a prezentei legi

(1) Toate produsele din tutun, inclusiv cu dispozitiv electronic de eliberare a nicotinei și produsele noi din tutun, plasate pe piața internă a Republicii Moldova trebuie să corespundă prevederilor prezentei legi și normelor stabilite de Ministerul Sănătății în reglementările aprobate în baza prezentei legi.

(2) Se interzice subvenționarea directă și indirectă, acordarea de alocații din fondurile publice sau stimularea de către stat în alt mod a activităților legate de cultivarea și prelucrarea tutunului, fabricarea și comercializarea produselor din tutun.”

5. La articolul 5:

Alineatul (1), lit. d) și lit. e) se exclud.

6. La articolul 6, alin. (3) se completează la final cu sintagma „în condițiile prevăzute de prezenta lege.”.

7. La articolul 7, alin. (1) se completează la final cu sintagma „în condițiile prevăzute de prezenta lege.”.

8. Articolul 8 se exclude.

9. La articolul 9 alin. (2):

lit.b), sintagma „prin documentele normativ-tehnice” se substituie cu sintagma „de prezenta lege”;

lit.c), sintagma „documentelor normativ-tehnice” se substituie cu sintagma „prezentei legi”;

10. Se completează cu capitolul III¹ cu următorul cuprins:

„Capitolul III¹. Protecția sănătății angajaților

Articolul 9¹. Drepturile angajaților

„(1) Angajații la lucrările și activitățile de cultivare, prelucrare post-recoltare și procesare a tutunului și fabricarea produselor din tutun au dreptul la protecție socială în condițiile legii.

Articolul 9². Obligațiunile agenților economici

Agenții economici angajatori, care se ocupă de cultivarea, prelucrarea postrecoltare și procesarea tutunului și fabricarea produselor din tutun sunt obligați:

- a) să nu antreneze femei gravide la lucrările de cultivare, recoltare, prelucrarea postrecoltare și procesare a produselor din tutun, precum și la fabricarea produselor din tutun;
- b) să nu angajeze sau altfel să antreneze persoane în vârstă de până la 18 ani la lucrările de cultivare, recoltare, prelucrarea post-recoltare și procesare a produselor din tutun, precum și la fabricarea produselor din tutun.”

11. Capitolul IV va avea următorul cuprins:

„Capitolul IV. INGREDIENTELE ȘI EMISIILE

Articolul 10. Reglementarea ingredientelor

„(1) Se interzice plasarea pe piață a produselor din tutun, dacă aceste produse ori fumul acestora conțin:

- a) aditivi cu potențial de dependență sau care contribuie la creșterea dependenței de produsele din tutun, sunt toxici sau cancerigeni ori sunt potențial cancerigeni;
- b) vitamine și alți aditivi care conferă caracteristici de fructe, dulce, vanilie sau de produse de cofetărie, care creează impresia că produsul din tutun are efecte benefice asupra sănătății sau că prezintă pericol redus pentru sănătate;
- c) cafeină, taurină, alți aditivi și componente stimulatoare, care se asociază cu energie și vitalitate;
- d) aditivilor care au proprietăți colorante pentru emisii.
- e) mentolului, vaniliei și a altor aditivi cunoscuți că provoacă efecte adverse

(2) Ministerul Sănătății aprobă normele de aplicare a prezentului articol.

(3) Plasarea pe piață a produselor din tutun, care contravin prevederilor prezentului articol se sancționează conform legislației.

Articolul 11. Cantitățile unor substanțe toxice și cu potențial de dependență în produsele din tutun

(1) Cantitățile corespunzătoare țigaretelor plasate pe piața internă nu pot fi mai mare de:

- 1) 10 mg de gudron per țigaretă;

2) 1 mg de nicotină per țigaretă;

3) 10 mg de monoxid de carbon per țigaretă.

(2) Măsurarea cantităților de gudron, nicotină și monoxid de carbon în fumul de țigaretă, precum și prelevarea de probe din țigări va fi efectuată în conformitate cu standardele ISO.

(3) Ministerul Sănătății prin intermediul Serviciului de supraveghere de stat a sănătății publice poate verifica corespunderea cantităților de substanțe toxice și cu potențial de dependență în produsele din tutun.

(4) Verificarea conținutului de gudron, nicotină și monoxid de carbon prevăzute la alineatul (1) și corespunderea acestora actelor normative în vigoare este realizată de către laboratoarele naționale de încercări, acreditate conform legislației, inclusiv alte laboratoare din afara țării, acceptate conform legislației R. Moldova.

Articolul 12. Raportarea informației privind tutunul, produsele din tutun, ingredientele și emisiile.

(1) Centrul Național de Sănătate Publică este instituția responsabilă de colectarea, analiza și difuzarea informației referitoare la tutun, produsele din tutun, ingrediente și emisii.

(2) Agenții economici care produc și/sau importă produse din tutun sunt obligați să prezinte Centrului Național de Sănătate Publică, anterior plasării pe piață a produselor din tutun noi sau cu compoziția modificată, următoarea informație:

a) lista și cantitatea tuturor ingredientelor utilizate în procesul de fabricare a produselor din tutun, pe toate mărcile și tipurile de produs, precum și emisiile și debitele. Lista este însoțită de o explicație care cuprinde motivele pentru care aceste ingrediente au fost incluse în respectivele produse din tutun cu indicarea funcției și categoriei ingredientului. Lista este întocmită în ordinea descrescătoare a greutateii fiecărui ingredient inclus în produs;

c) datele toxicologice, cunoscute producătorului sau importatorului, referitoare la ingredientele utilizate, care ard sau nu ard, cu mențiunea privitor la efectul lor asupra sănătății și specificarea efectelor de generare a dependenței și deprinderii față de produsele din tutun.

(3) Agenții economici care produc și/sau importă tutun și/sau produse din tutun sunt obligați să prezinte Centrului Național de Sănătate Publică, până la data de 30 mai, următoarea informație ce se referă la activitatea în anul precedent:

a) cantitățile de tutun materie primă și tutun fermentat, utilizate la fabricarea produselor din tutun și originea acestora;

b) volumele anuale de vânzări pentru fiecare marcă de produs din tutun, raportat în bucăți;

c) rezultatele testării emisiilor produselor din tutun fabricate și/sau plasate pe piață;

d) partenerii de afaceri la import și export și adresele lor;

e) orice plăți, cadouri sau contribuții de orice gen făcute savanților, cercetătorilor, jurnaliștilor, funcționarilor publici care dețin concomitent funcția de membru în consiliile de administrare la întreprinderile din industria tutunului sau altor funcționari publici sau persoane care au funcția de demnitate publică.

(4) Agenții economici sunt responsabili de acuratețea și plenitudinea informațiilor prezentate, sub sancțiunea prevăzută la Articolul 18¹.

(5) Informația prevăzută la prezentul articol se prezintă în format electronic.

(6) Ministerul Sănătății aprobă cerințele și procedura privind prezentarea informației prevăzută la alineatele (2) și (4) ale prezentului articol.

Articolul 13. Informarea publicului

(1) Centrul Național de Sănătate Publică plasează și actualizează sistematic pe pagina web oficială proprie informația privitor la produsele din tutun raportată conform articolului 12, asigurând protecția informațiilor, care constituie secret comercial și evitând prezentarea informației care poate induce în eroare.

(2) În scopul informării publicului, Centrul Național de Sănătate Publică asigură difuzarea prin intermediul paginii sale web a datelor referitoare la:

a) cantitățile substanțelor, specificate la articolul 11 alineatul (1), în tipurile/mărcile de produse din tutun plasate pe piață;

b) rezultatele determinării cantității de substanțe toxice și cu potențial de dependență în produsele din tutun plasate pe piața internă a Republicii Moldova și denumirea și adresa laboratorului care a efectuat testarea;

c) informația prevăzută la alin. (2) și alin.(4) ale art.12;

d) alte date și informații, cu excepția informației confidențiale referitoare la rețete și la formulele specifice de produs, specificate de producător drept secret comercial.

(3) Informațiile cu privire la cantitățile de substanțe nocive, emisii și la ingredientele utilizate, datele toxicologice și rezultatele determinării cantității de substanțe toxice și adictive, nu se consideră confidențiale și sunt accesibile publicului”.

12. Se completează cu capitolul IV¹ cu următorul cuprins:

”Capitolul IV¹. AMBALAREA ȘI ETICHETAREA PRODUSELOR DIN TUTUN

Articolul 13¹. Cerințe generale

(1) Pe fiecare pachet unitar de produse din tutun și pe fiecare ambalaj exterior trebuie să fie imprimate avertismente privind dauna fumatului. Textele vor fi imprimate în limba română.

(2) Avertismentele privind dauna fumatului trebuie să ocupe întreaga suprafață rezervată lor și nu trebuie să fie comentate, parafrazate sau însoțite de oricare alte texte sau imagini.

(3) Avertismentele privind dauna fumatului sunt imprimate astfel încât să fie clare și să asigure vizibilitatea și integritatea lor grafică. Imprimarea avertismentelor privind dauna fumatului trebuie făcută astfel, încât acestea să nu poată fi detașate, șterse și nici ascunse, acoperite sau întrerupte de alte inscripții sau imagini, inclusiv marcaje de preș, marcaje de trasabilitate și urmărire/monitorizare a

locușiei și statutului proprietății produselor în tranzit, semne distinctive de securitate sau să-și piardă coerența și unitatea în urma deschiderii pachetului unitar cu produse din tutun.

(4) Se interzice imprimarea avertismentelor privind dauna fumatului pe timbrele de acciz.

(5) Utilizarea ambalajelor, pungilor, învelitoarelor, cutiilor, a oricărui alt obiect sau lipirea timbrilor de acciz într-un mod care ascunde total sau parțial ori întrerupe avertismentele privind dauna fumatului sau elementele componente ale acestora este interzisă.

(6) Dimensiunile avertismentelor privind dauna fumatului se calculează în raport cu suprafața pe care se aplică, anterior deschiderii pachetului.

(7) Ministerul Sănătății stabilește cerințele privind conținutul, culoarea(ile), dimensiunile, fontul, calitatea imprimării, macheta, designul, aranjarea, prezentarea și alte cerințe referitoare la avertismentele privind dauna fumatului, informația privind cantitățile de substanțe cu potențial de dependență și toxice și emisiile și alte informații ce trebuie să apară pe ambalajul și prin etichetarea produselor din tutun.

Articolul 13². Avertismentele textuale privind dauna fumatului

(1) Pe fiecare pachet unitar și pe fiecare ambalaj exterior al produselor din tutun care se fumează trebuie să fie imprimate următoarele:

a) avertismentul general: ”Fumatul ucide – renunțați acum”;

b) mesajul informațional: ”Fumul de tutun conține mai mult de 70 de substanțe care provoacă cancer”.

(2) Avertismentul general și mesajul informațional se imprimă pe părțile laterale ale pachetului unitar. Avertismentele menționate trebuie să aibă lățimea de cel puțin 20 mm și înălțimea de cel puțin 43 mm și să acopere cel puțin în 50% din suprafața pe care sunt imprimate.

(3) În cazul tutunului care se rulează, mesajul informațional se imprimă pe suprafața care devine vizibilă la deschiderea pachetului unitar.

(4) Ministerul Sănătății stabilește cerințele privind poziția, formatul, macheta, designul, tipul caracterelor și culoarea de fond a avertismentelor privind dauna fumatului.

Articolul 13³. Avertismentele combinate privind dauna fumatului

(1) Avertismentele combinate privind dauna fumatului trebuie să fie imprimate pe fiecare pachet unitar și pe fiecare ambalaj exterior al produselor din tutun. Normele de tipărire, precum și selecția elementelor grafice sunt stabilite prin ordin al Ministerului sănătății.

(2) Avertismentele combinate privind dauna fumatului trebuie:

a) să fie compuse dintr-un avertisment textual privind dauna fumatului menționat la alineatul (4) și o fotografie corespunzătoare, specificate în biblioteca electronică de documente-sursă;

b) să cuprindă informații despre renunțarea la fumat, precum numărul de telefon, adresa de e-mail și/sau pagina web oficială a autorității publice, destinate să informeze consumatorii despre programele disponibile de susținere a persoanelor care doresc să renunțe la fumat;

c) să acopere cel puțin 65% din suprafața externă a părților anterioară și posterioară a pachetului unitar și a ambalajului exterior;

d) să expună același avertisment textual privind dauna fumatului și fotografia colorată corespunzătoare pe ambele fețe ale pachetului unitar și pe orice ambalaj exterior;

e) să fie plasate în partea de sus al pachetului unitar și a oricărui ambalaj exterior și în aceeași direcție cu alte informații care apar pe ambalaj;

f) să respecte următoarele dimensiuni pentru pachetele unitare de țigări:

- înălțimea să fie cel puțin de 64 mm;

- lățimea să fie de cel puțin 55 mm.

(3) Avertismentele combinate privind dauna fumatului se împart în două seturi, a câte 7, care se schimbă prin rotație semestrial. Fiecare avertisment combinat privind dauna fumatului trebuie să apară pe un număr egal de ambalaje cu produse din tutun de fiecare marcă, plasate pe piață în decurs de un semestru de un singur agent economic.

(4) Avertismentele textuale adiționale de sănătate sunt următoarele:

1) Fumatul cauzează 9 din 10 cancere pulmonare.

2) Fumatul cauzează cancer al gâtului și al gurii.

3) Fumatul dăunează plămânilor.

4) Fumatul cauzează atacuri de inimă.

5) Fumatul cauzează accidente vasculare cerebrale și infirmitate.

6) Fumatul blochează arterele.

7) Fumatul crește riscul de orbire.

8) Fumatul dăunează dinților și gingiilor.

9) Fumatul poate ucide fătul nenăscut.

10) Fumatul dumneavoastră dăunează copiilor, familiei și prietenilor dumneavoastră.

11) Copiii fumătorilor sunt mai predispuși să înceapă să fumeze.

12) Renunțați la fumat – rămâneți în viață pentru cei dragi.

13) Fumatul reduce fertilitatea.

14) Fumatul crește riscul de impotență.

Articolul 13⁴. Etichetarea produselor din tutun care se fumează, altele decât țigarele și tutunul care se rulează

(1) Produsele din tutun care se fumează altele decât țigarele și tutunul care se rulează se exceptează de la prevederile alineatului (1) litera b) al articolului 13² și ale articolului 13³.

(2) Pe fiecare pachet unitar și pe orice ambalaj exterior al produselor din tutun care se fumează, altele decât țigarele și tutunul care se rulează, se imprimă avertismentul general privind dauna fumatului prevăzut la alineatul (1) litera a) al articolului 13², informația prevăzută la alineatul (2) litera b) și unul din avertismentele textuale, prevăzute la alineatul (4) ale articolului 13³.

(3) Avertismentul general privind dauna fumatului se imprimă pe suprafața cea mai vizibilă a pachetului unitar și pe orice ambalaj exterior și trebuie să acopere cel puțin 30% din suprafața externă a pachetului unitar și a ambalajului exterior.

(4) Avertismentul textual privind dauna fumatului se imprimă pe partea opusă suprafeței celei mai vizibile a pachetului unitar și pe orice ambalaj exterior și trebuie să ocupe cel puțin 40% din suprafața externă a pachetului unitar și a ambalajului exterior.

(5) Avertismentele textuale privind dauna fumatului se schimbă semestrial. Fiecare din aceste avertismente trebuie să apară pe un număr egal de pachete unitare cu produse din tutun de fiecare marcă.

(6) Avertismentul general și avertismentele textuale privind dauna fumatului trebuie să fie:

a) imprimate cu caractere aldine negre, tip Helvetica, pe fond alb, dimensiunea caracterelor ocupând suprafața maximal posibilă din aria repartizată textului;

b) amplasate centrat pe suprafața repartizată, paralel cu marginea pachetului unitar și a ambalajului exterior;

c) încadrate într-un chenar negru cu grosimea de cel puțin 3 mm și cel mult 4 mm în interiorul suprafeței rezervate pentru avertismentul textual.

Articolul 13⁵. Biblioteca electronică de documente-sursă

(1) Ministerul Sănătății creează și întreține o bibliotecă electronică de documente-sursă, accesibilă publicului, care va conține avertismentele combinate privind dauna fumatului prevăzute de prezenta lege.

(2) Ministerul Sănătății furnizează gratuit documentele-sursă în format electronic la cerere.

Articolul 13⁶. Descrierea și prezentarea produselor din tutun

(1) Etichetarea, ambalarea și prezentarea pachetelor unitare, ambalajelor exterioare și a produselor din tutun ca atare nu trebuie să includă elemente sau caracteristici care:

a) promovează produsul din tutun prin mijloace false, înșelătoare sau care pot crea impresii eronate despre caracteristicile acestuia, efectele asupra sănătății, pericole sau emisii;

b) sugerează că un produs din tutun este mai puțin dăunător decât altele, inclusiv calificarea comparată a produsului de tip *light*, *medium*, *ultra*, *extra*, *super*, *slim* sau *altele similare*, ori că un produs din tutun are efecte vitalizante, energizante, de întinerire, naturale, organice sau alte efecte pozitive pentru sănătate sau sociale;

c) creează similitudini cu denumirile anatomice ale corpului uman, precum și a cuvintelor care pot sugera o stare de bine, precum „roșu”, „auriu” sau a altor cuvinte similare;

d) se referă la aromă, gust, prezența sau absența aromatizatorilor sau altor aditivi;

e) se aseamănă cu produsele alimentare sau jucăriile.

(2) Elementele și caracteristicile interzise, menționate la alineatul (1) includ, dar nu se limitează la texte, simboluri, denumiri, mărci comerciale, expresii metaforice sau de alt gen, culori care induc în eroare, inserțiuni sau alte materiale adiționale, precum etichetele adezive, autocolante, materiale inserate fixate, straturi care se raclează și învelitori sau care se referă la forma produsului din tutun ca atare. Cigaretetele cu diametrul mai mic de 7,5 mm se consideră că induc în eroare.

(3) Se interzice specificarea cantității de substanțe nocive pe sau în interiorul pachetelor de produse din tutun sau pe produsele din tutun ca atare, inclusiv ca parte a mărcii comerciale.

(4) Se interzice prezentarea produselor alimentare, jucăriilor și a altor produse sub formă de pachete de produse din tutun sau care face asociere cu produsele din tutun.

(5) La confecționarea pachetelor unitare cu produse din tutun nu pot fi utilizate tehnologii speciale și pe pachete nu pot fi imprimate elemente ce pot modifica aspectul pachetului sau sustrage atenția consumatorului, acestea includ, dar nu se limitează la:

a) cerneluri care se activează la căldură și/sau fluorescente în anumite tipuri de lumină;

b) cerneluri sau ornamente care apar gradual în timp;

c) aplicații care se elimină sau se răzuiesc pentru a pune în evidență imagini sau texte;

d) aplicații reliefate.

Articolul 13⁷. Prezentarea și conținutul pachetului unitar

(1) Pachetul unitar de cigarette este de formă paralelipipedică.

(2) Pachetul unitar cu tutun care se rulează este de forma unei pungi dreptunghiulare, cu o clapă care acoperă deschizătura. Clapa acoperă cel puțin 70% din suprafața anterioară a pachetului.

(3) Pachetele unitare ale produselor din tutun altele, decât cele specificate la alineatele (1) și (2) sunt de formă paralelipipedică sau cilindrică.

(4) Pachetul unitar de cigarette trebuie să conțină cel puțin 20 de țigări.

(5) Pachetul unitar cu tutun care se rulează trebuie să conțină cel puțin 40 g de tutun.

(6) Pachetul de țigarete nu are o deschizătură care poate fi reînchisă sau resigilată după ce deschizătura este deschisă prima oară, alta decât clapa superioară basculantă. Capacul superior basculant al unui pachet de țigarete este fixat numai de partea posterioară a pachetului.

Articolul 13⁸. Trasabilitatea și semnul distinctiv de securitate

(1) Toate pachetele unitare de produse din tutun se marchează cu un identificator unic.

(2) Identificatorul unic trebuie să fie imprimat/aplicat astfel, încât să nu poată fi detașat, să fie inteligibil și să nu fie nici într-un fel ascuns sau întrerupt, inclusiv de timbrele de acciz și marcajele de preșuri ori la deschiderea pachetului.

(3) Identificatorul unic trebuie să permită determinarea:

- a) zilei și locului fabricării;
- b) întreprinderii producătoare;
- c) utilajului folosit la fabricarea produsului din tutun;
- d) schimbul sau timpul fabricării;
- e) descrierii produsului;
- f) pieței de destinație pentru comerțul cu amănuntul;
- g) rutei de transport preconizată;
- h) importatorului, după caz;
- i) rutei curențe/actuale a încărcăturii de la producător până la primul punct de vânzare cu amănuntul, inclusiv a tuturor depozitelor utilizate;
- j) identității tuturor cumpărătorilor de la producător până la punctul de comerț cu amănuntul;
- k) facturii, înscrierilor privind numărul ordinului și a plăților tuturor cumpărătorilor de la producător până la primul vânzător cu amănuntul.

(4) Toți agenții economici, implicați în comercializarea produselor din tutun de la producător până la ultimul agent economic premergător punctului de comerț cu amănuntul trebuie să dețină înregistrări privind intrarea tuturor pachetelor unitare pe care le au în posesie, precum și toate mișcările intermediare și ieșirea finală din posesia lor.

(5) Producătorii de tutun asigură toți agenții economici, implicați în comercializarea produselor din tutun de la producător până la ultimul agent economic premergător punctului de comerț cu amănuntul, inclusiv importatorii, depozitele angro și companiile transportatoare cu echipamentele necesare pentru înregistrarea tuturor produselor din tutun, cumpărate, vândute, depozitate, transportate sau altfel manipulate. Echipamentele trebuie să asigure citirea și transmiterea electronică a datelor la instituția depozitară.

(6) Înscrierile nu pot fi modificate sau șterse de nici unul dintre actorii implicați în comercializarea produselor din tutun, dar agentul economic care a introdus datele și alți agenți economici, implicați direct în tranzacții, precum furnizorul sau destinatarul, pot face comentarii la datele introduse anterior. Agenții economici implicați trebuie să introducă datele corecte și o referință la intrarea precedentă, care din punctul lor de vedere necesită corectare.

(7) Toți producătorii și importatorii de produse din tutun trebuie să încheie contracte de depozitare a datelor cu o parte terță, care dispune de dispozitivele și mijloacele necesare pentru depozitarea datelor referitor la producătorul vizat și care este amplasată fizic în teritoriul Republicii Moldova.

(8) Partea terță care asigură depozitarea datelor își desfășoară activitatea în mod transparent și asigură accesibilitate la datele depozitate și dispozitivele de depozitare Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Finanțelor, Ministerului Sănătății și Guvernului.

(9) Fiecare pachet unitar cu produse din tutun plasat pe piață va avea imprimat sau aplicat astfel, încât să nu poată fi detașat, vizibil, un semn distinctiv, dovadă a securității (ne)falsificării, cu dimensiunea de cel puțin 1 cm², inteligibil și care să nu fie nici într-un fel ascuns sau întrerupt, inclusiv de timbrele de acciz și marcajele de prețuri ori de alte elemente prevăzute de legislație.

(10) Gestionarea sistemului de semne distinctive se efectuează conform Regulamentului aprobat de către Guvern.

Articolul 13⁹. Publicitatea și promovarea prin sponsorizare a produselor din tutun

(1) Se interzice orice formă de publicitate în favoarea produselor din tutun, inclusiv publicitatea la radio și televiziune, în presa scrisă, în publicitatea cinematografică, video, prin internet, cu folosirea rețelelor telefonice, telegrafice, ceea ce include dar nu se reduce la, publicitatea exterioară și cea din interiorul spațiilor publice închise și spațiile semideschise, în special, publicitatea în exteriorul și interiorul locurilor de vânzare angro și cu amănuntul a produselor din tutun și în localurile în care se prestează servicii, publicitatea în sau pe mijloacele de transport și prin intermediul trimiterilor poștale, precum și publicitatea pe accesoriile pentru fumat.

(2) Se exceptează de la prevederile alin.(1) materialele promoționale destinate exclusiv pentru a fi distribuite producătorilor, importatorilor și vânzătorilor tutunului și produselor din tutun.

(3) Se interzice stimularea vânzărilor de produse din tutun, inclusiv, prin sponsorizare sau susținere în alt mod a unor acțiuni sau inițiative publice sau comerciale.

(4) Se interzice orice activitate care induce în eroare sau creează o închipuire eronată despre caracteristicile produsului și despre impactul acestuia asupra sănătății.

(5) Se interzice agenților economici din industria tutunului inițierea sau participarea în acțiuni de sponsorizare sau acțiuni filantropice.

(6) Se interzice sponsorizarea manifestărilor și activităților legate de produsele din tutun care au efect transfrontalier originar din teritoriul Republicii Moldova.

(7) Se interzice utilizarea mărcilor comerciale ale produselor din tutun la promovarea altor produse sau servicii, precum și a mărcilor comerciale ale altor produse sau servicii la promovarea produselor din tutun.

(8) Se interzice utilizarea accesoriilor pentru fumat (scrumiere, brichete) în scopul promovării directe sau indirecte a produselor din tutun.

(9) Se interzice oferirea gratuită sau la un preț mai mic decât cel stabilit a produselor din tutun.

(10) Verificarea respectării prevederilor prezentului articol se efectuează de către Agenția de Stat pentru Protecția Concurenței, Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice și Inspectoratul Fiscal de Stat în limita competențelor stabilite de legislația în vigoare”.

13. Se completează cu Capitolul IV² cu următorul cuprins:

”Capitolul IV². PLASAREA PE PIAȚĂ A PRODUSELOR DIN TUTUN

Articolul 13¹⁰. Notificarea produselor din tutun și a produselor asociate

(1) Producătorii și importatorii de produse din tutun notifică Centrul Național de Sănătate Publică despre orice produs nou din tutun sau produs din tutun cu compoziția modificată, pe care intenționează să le plaseze pe piață.

(2) Notificarea se transmite în format electronic cu oase luni înainte de plasarea pe piață a produsului și este însoțită de:

- a) descrierea detaliată a produsului respectiv;
- b) informația privind ingredientele și emisiile prevăzută la articolul 12;
- c) studiile științifice disponibile privind toxicitatea, potențialul de dependență și atractivitatea produsului din tutun, în special referitor la ingrediente și emisii;
- d) studiile disponibile și cercetările de piață privind preferințele diferitor grupuri de consumatori, inclusiv persoanele tinere;
- e) alte informații disponibile și relevante, inclusiv referitor la analiza risc/beneficiu a produsului, efectele presupuse privind renunțarea la fumat, efectele presupuse privind inițierea fumatului și alte percepții predictibile ale consumatorului.

Articolul 13¹¹. Produsele care conțin nicotină

(1) Următoarele produse care conțin nicotină, altele decât cele menționate în articolele 11 și 12, inclusiv cele cu dispozitiv electronic de eliberare a nicotinei, pot fi plasate pe piață în condițiile prevăzute la articolul 17⁶:

- a) produsele care conțin nicotină în cantitate mai mare de 2 mg pentru o unitate;
- b) produsele care conțin nicotină în concentrație mai mare de 4 mg la 1 ml;
- c) produsele, utilizarea cărora conform destinației, rezultă într-o concentrație plasmatică de vârf maximă medie mai mare de 4 ng de nicotină la 1 ml.

(2) Fiecare pachet unitar și ambalaj exterior al produselor specificate la alineatul (1) trebuie să conțină următorul avertisment:

”Acest produs conține nicotină și poate dăuna grav sănătății tale”.

(3) Avertismentul privind dauna fumatului prevăzut la alineatul (2) trebuie:

- a) să corespundă cerințelor menționate la alineatul (6) al articolului 13⁴;
- b) să fie imprimat pe cele mai mari 2 suprafețe ale pachetului unitar;
- c) să acopere 30% din aria externă a suprafeței corespunzătoare a pachetului unitar și a ambalajului exterior.

Articolul 13¹². Comercializarea produselor care conțin nicotină

(1) Se interzice plasarea pe piața internă a produselor din tutun care nu se fumează, inclusiv a produselor din tutun de uz oral, tutunului de mestecat și a tutunului nazal și a produselor din ierburi pentru fumat.

(2) Importul și plasarea pe piață a produselor care conțin nicotină se efectuează numai după aplicarea de către producător a timbrului de acciz direct pe ambalajul cu produse din tutun. În cazul în care produsul din tutun sau produsul care conține nicotină este produs cu folie de protecție, timbrul de acciz se aplică sub folie. Timbrul de acciz se lipește astfel încât să se deterioreze la deschiderea pachetului unitar cu produse din tutun sau produse care conțin nicotină.

(3) Regulile de plasare pe piață a produselor care conțin nicotină se stabilesc de Guvern.

Articolul 13¹³. Prevenirea accesului minorilor la produsele din tutun și produsele care conțin nicotină

(1) Se interzice comercializarea produselor din tutun și a produselor care conțin nicotină:

- a) persoanelor și de către persoanele sub vârsta de 18 ani;
- b) prin rețeaua de comerț ambulant, la tarabe sau teșgele improvizate, prin automate comerciale;
- c) prin internet;
- d) fără documente justificative, eliberate de producători sau importatori, care să demonstreze proveniența și să asigure trasabilitatea produselor din tutun și a produselor care conțin nicotină;
- e) care nu au timbre de acciz;
- f) în alt ambalaj decât cel original al producătorului sau cu ambalajul deteriorat;
- h) în pachete unitare care conțin mai puțin de 20 de bucăți de produse din tutun, din pachete unitare deschise sau la bucată.

(2) Se interzice comercializarea produselor alimentare, jucăriilor și a altor produse care fac asociere cu produsele de tutun.

(3) Unitățile ce comercializează cu amănuntul produse din tutun și produse care conțin nicotină sunt obligate să afișeze la un loc vizibil informația privind interzicerea vânzării produselor din tutun și produselor care conțin nicotină persoanelor sub vârsta de 18 ani și informația privind cuantumul amenzii aplicate pentru nerespectarea prevederilor privind interzicerea vânzării produselor din tutun și produselor care conțin nicotină persoanelor sub vârsta de 18 ani.

(4) Pentru a se asigura că persoana care cumpără produse din tutun și produse care conțin nicotină a atins vârsta de 18 ani, vânzătorii sunt obligați să solicite de la cumpărător prezentarea actului de identitate sau a unui alt act oficial cu fotografia persoanei, care să ateste vârsta acesteia. În cazul în care cumpărătorul refuză să prezinte actul de identitate, vânzătorul nu are dreptul să-i vândă produse din tutun și produse care conțin nicotină.

(5) Se interzice expunerea vizibilă a produselor din tutun și a produselor care conțin nicotină în spațiile comerciale accesibile publicului. Lista produselor din tutun și a produselor care conțin nicotină disponibile pentru comercializare și prețurile acestora, imprimată pe hârtie albă cu caractere negre, se prezintă de către vânzător la solicitarea cumpărătorilor adulți.

14. Se completează cu Capitolul IV³ cu următorul cuprins:

”Capitolul IV³. PROTECȚIA ÎMPOTRIVA EXPUNERII LA FUMUL DE TUTUN

Articolul 13¹⁴. Protecția împotriva expunerii la fumul de tutun în spațiile publice închise, semiînchise, locurile de muncă, transportul public și spații publice deschise

(1) Se interzice fumatul:

a) în toate spațiile publice închise și semiînchise, locurile de muncă, mijloacele de transport public, indiferent de regimul de proprietate sau modul de acces;

b) în toate spațiile publice deschise administrate de instituțiile medico-sanitare, de învățământ, autoritățile administrației publice centrale și locale, inclusiv pe teritoriile aferente, parcurile și terenurile de joacă și distracții pentru copii;

c) în raza de 10 metri de la intrarea în spațiile publice închise și locurile de muncă, de la ferestrele care se deschid și de la locurile/instalațiile de captare a aerului pentru spațiile publice închise și pentru locurile de muncă;

d) pe stadioane, arene, piețe și alte spații publice deschise pe durata evenimentelor publice distractive sau de alt gen;

e) în stațiile de transport public și în raza de 10 metri de la acestea;

f) în mijloacele de transport private în care se află minori.

Articolul 13¹⁵. Obligațiunile persoanelor responsabile

(1) Angajatorii, autoritățile administrației publice locale și centrale pot extinde interdicția fumatului pe tot spațiul administrat pentru alte tipuri de instituții și organizații și locuri publice, decât cele specificate în prezenta lege, cu afișarea avertismentului: ”În această clădire fumatul este complet interzis”, ”În această instituție fumatul este complet interzis”, ”În această unitate fumatul este complet interzis”.

(2) Proprietarii sau managerii spațiilor publice, locurilor de muncă, mijloacelor de transport public, indiferent de regimul de proprietate sau modul de acces, în care fumatul este interzis, au obligația:

a) de a afișa pe ușa de intrare în încăperi/spații/mijloacele de transport public semnul internațional ce interzice fumatul – respectiv o țigaretă aprinsă într-un cerc roșu barată de o linie roșie transversală, proeminent vizibil cu dimensiunea de cel puțin A5, însoțit de cuvintele „Fumatul este

interzis. Fumatul în încăperi contravine legii”, precum și de informația referitor la serviciile de consiliere privind abandonarea fumatului și de tratament a dependenței de tutun.

b) să avertizeze persoanele care fumează în locuri interzise, despre interdicția fumatului, iar în cazul neconformării acestora interdicției, să anunțe poliția.

15. Se completează cu capitolul IV⁴ cu următorul cuprins:

”Capitolul IV⁴. ASIGURAREA EFICIENȚEI POLITICILOR DE CONTROL AL TUTUNULUI
Articolul 13¹⁶. Interzicerea parteneriatului cu țări a sprijinului industriei tutunului

Se interzice autorităților administrației publice centrale și locale să participe la, să susțină sau să accepte:

a) parteneriate cu industria tutunului, inclusiv inițiativele sau activitățile industriei tutunului descrise, caracterizate, care implică sau care pot fi percepute ca social responsabile;

b) acorduri cu caracter neobligatoriu sau neexecutoriu, memorandumuri de înțelegere sau înțelegeri voluntare în locul măsurilor legale de controlul tutunului;

c) contribuții financiare sau de resurse de alt fel, directe sau indirecte, ori implicarea în orice mod în inițiative, campanii sau programe direct sau indirect legate de controlul tutunului sau a sănătății publice și care cuprind, dar nu se limitează la programele de acces și educație a tinerilor, campanii de educație a publicului și alte inițiative;

d) propuneri, proiecte sau oferte de asistență pentru elaborarea sau implementarea politicilor publice de control al tutunului.

Articolul 13¹⁷. Interzicerea contribuțiilor voluntare din partea industriei tutunului

(1) Se interzice oferirea din partea reprezentanților industriei tutunului și acceptarea de către autoritățile administrației publice centrale și locale, alte structuri cu sau fără statut de persoană juridică care îndeplinesc funcții publice în ramura legislativă, executivă, sau judecătorească a contribuțiilor voluntare, financiare sau de altă natură, cu excepția cazurilor când aceste contribuții rezultă din prevederile legale.

(2) Se interzice oferirea de către reprezentanții industriei tutunului a contribuțiilor financiare sau de altă natură, inclusiv a cadourilor pentru funcționarii publici și persoanele cu funcție de demnitate publică și a membrilor familiilor acestora și solicitarea sau acceptarea de către funcționarii publici și persoanele cu funcție de demnitate publică și a membrilor familiilor acestora a unor astfel de contribuții.

(3) Se interzice oferirea de orice contribuții din partea reprezentanților industriei tutunului către persoane, organizații, comunități sau alte entități cu scopul direct sau indirect de promovare a produselor din tutun sau a consumului produselor din tutun și acceptarea sau facilitarea contribuțiilor din partea industriei tutunului.

(4) Contribuția oferită sau făcută de reprezentanții industriei tutunului cu scopul de promovare a imaginii corporative se consideră ca fiind contribuție oferită sau făcută cu scopul de promovare a produselor din tutun sau a consumului produselor din tutun.

(5) Contribuția oferită sau făcută de către vânzătorul cu amănuntul cu scopul de promovare a industriei tutunului se consideră ca ofertă de promovare a produselor din tutun sau a consumului produselor din tutun.

Articolul 13¹⁸. Prevenirea și soluționarea conflictelor de interese

(1) Nu pot participa la elaborarea și implementarea politicilor publice de control al tutunului persoanele care sunt sau au fost antrenate în ultimele 24 de luni, în gestiunea întreprinderilor din industria tutunului.

(2) Orice persoană implicată în elaborarea politicilor publice ce vizează controlul tutunului este obligată să declare existența intereselor personale actuale, precum și informația privitor la participarea la gestiunea sau promovarea întreprinderilor din industria tutunului în ultimele 24 luni.

Articolul 13¹⁹. Creșterea conștientizării și educația publicului

Ministerul Sănătății elaborează și asigură distribuirea informației despre:

- a) riscurile cultivării și prelucrării tutunului;
- b) consumului produselor din tutun și expunerii la fumul de tutun pentru sănătate;
- c) potențialul de dependență și dăunător al produselor din tutun;
- b) necesitatea protejării politicilor publice de control al tutunului de interesele comerciale și alte interese ale industriei tutunului și strategiile și tacticile utilizate, deschis sau voalat, de către industria tutunului pentru a submina și împiedica elaborarea și implementarea politicilor publice de control al tutunului, inclusiv prin contribuții filantropice în favoarea organizațiilor publice și private.

16. Capitolul V va avea următoarea denumire:

„Capitolul V. CONTROLUL DE STAT ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI SĂNĂȚĂȚII DE EXPUNEREA LA FUMUL DE TUTUN ȘI CONSUMUL PRODUSELOR DIN TUTUN”

17. **Articolul 18** va avea următoarea denumire: „Licențierea activităților în industria tutunului. În tot textului articolului 18 cuvintele „articolelor din tutun” se substituie cu „produselor din tutun”, iar alineatele (3) – (6) se exclud.

18. Se completează cu articolul 18¹ cu următorul cuprins:

„ **Articolul 18¹.** Retragera licenției.

(1) Licența pentru importul, fabricarea și comercializarea tutunului și a produselor din tutun se retrage în următoarele cazuri:

a) plasarea pe piață a produselor din tutun neetichetate în conformitate cu legislația în vigoare privind plasarea pe piață a produselor din tutun și fără aplicarea sau cu aplicarea neconformă a avertismentelor privind dauna fumatului;

b) nerespectarea legislației privind interzicerea publicității produselor din tutun și privind interzicerea sponsorizării;

c) nerespectarea legislației privind prezentarea informației/raportarea despre tutun și produsele din tutun și activitățile legate de aceste produse;

(2) Retragera licenței se efectuează la sesizarea organelor constatatoare ale încălcărilor specificate la alin.(1), conform procedurii prevăzute în legislația în vigoare.

19. Articolul 19 va avea următorul cuprins:

”Articolul 19. Supravegherea consumului produselor din tutun și expunerii la fumul de tutun

(1) Ministerul Sănătății este responsabil de :

a) monitorizarea consumului produselor din tutun și expunerii la fumul de tutun, prin elaborarea și punerea în aplicare a metodelor de colectare și analiză a datelor relevante;

b) monitorizarea calității aerului în spațiile publice închise unde este interzis fumatul;

c) monitorizarea producerii, importului și comercializării tutunului și produselor din tutun și a activităților legate de acestea;

d) promovarea unui stil de viață fără tutun prin elaborarea și implementarea politicilor de încurajare și stimulare a renunțării la consumul produselor din tutun;

(2) Ministerul Educației de comun acord cu Ministerul Sănătății este responsabil de includerea în curricula de învățământ preuniversitar și universitar a subiectelor privind riscurile pentru sănătate a consumului produselor din tutun și expunerii la fumul de tutun, precum și a beneficiilor renunțării la fumat și adoptării unui stil de viață fără tutun”.

20. Se completează cu articolul 19¹, articolul 19² și articolul 19³ cu următorul cuprins:

„Articolul 19¹. Măsurile de reducere a dependenței de fumat și stimularea renunțării la tutun

(1) Instituțiile de învățământ medical de orice nivel vor include în programele de instruire și educație continuă metodele de diagnostic, consiliere și tratament a dependenței de tutun.

(2) Ministerul Sănătății organizează sistemul de acordare a serviciilor de consiliere privind renunțarea la fumat și de tratament a dependenței de tutun.

Articolul 19². Colaborarea intersectorială

(1) Guvernul aprobă și actualizează periodic documente de politici publice intersectoriale comprehensive în domeniul controlului tutunului.

(2) Activitățile legate de coordonarea implementării documentelor de politici publice intersectoriale comprehensive în domeniul controlului tutunului sunt realizate de Consiliul Național Coordonator în domeniul Controlului Tutunului, denumit în continuare *Consiliul Național*.

(3) Consiliul Național se instituie de către Guvern în calitate de organ consultativ, fără statut de persoană juridică.

(4) Regulamentul Consiliului Național se aprobă de către Guvern.

(5) Consiliul Național are următoarele atribuții:

a) coordonează implementarea documentelor de politici publice intersectoriale comprehensive în domeniul controlului tutunului;

b) asigură participarea părților interesate în procesul de elaborare, monitorizare și implementare a activităților de control asupra plasării pe piață și consumului produselor din tutun în Republica Moldova și contribuie la stabilirea legăturilor durabile între toți factorii-cheie de decizie, implicați în elaborarea, promovarea și implementarea legislației și a politicilor publice în domeniul controlului tutunului ;

c) promovează parteneriatul intersectorial între instituțiile de stat, internaționale și neguvernamentale pentru un mai bun control asupra respectării reglementărilor privind modul și condițiile realizării de către autoritățile publice a controlului asupra plasării pe piață și consumului produselor din tutun și asigură dialogul reciproc eficient între organizațiile guvernamentale și neguvernamentale din Republica Moldova și de peste hotare;

d) coordonează procesul intersectorial de elaborare și de ajustare a legislației în domeniul controlului asupra plasării pe piață și consumul produselor din tutun la prevederile Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății și la legislația comunitară, precum și procesul de implementare a legislației și a documentelor de politici publice în domeniu;

e) facilitează colaborarea intersectorială pentru elaborarea politicilor publice destinate controlului tutunului, coordonând punerea în aplicare ale acestora.

Articolul 19³. Finanțarea acțiunilor de control al tutunului

(1) Guvernul va aloca resursele necesare pentru finanțarea măsurilor de control al tutunului pentru încurajarea unui stil de viață fără tutun și renunțare la fumat.

(2) Mijloacele prevăzute la alin. (1) se constituie din alocațiile de la bugetul public național, inclusiv provenite din taxele pentru produsele din tutun și sunt prevăzute anual în Legea bugetului de stat și în Legea Fondurilor Asigurării Obligatorii de Asistență Medicală pentru finanțarea programelor naționale de control al tutunului.”

21. Articolul 20 ca avea următorul cuprins:

„Articolul 20. Răspunderea pentru încălcarea prezentei legi

(1) Nerespectarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea stabilită de legislația în vigoare.

(2) Produsele din tutun fabricate, importate sau comercializate cu încălcarea cerințelor prezentei legi se confiscă în modul prevăzut de legislație. Produsele din tutun confiscate urmează a fi distruse. Procedura de distrugere a produselor din tutun confiscate se stabilește de Guvern.

(3) Orice persoană are dreptul la satisfacția efectivă pentru dauna cauzată de consumul produselor din tutun și/sau expunerea la fumul de tutun, în baza hotărârii instanței de judecată competente, de la producătorul de țigări sau persoana juridică responsabilă de locul de muncă sau spațiul public închis sau semiînchis în care se fumează.

(4) Nerespectarea legislației privind protecția contra expunerii la fumul de tutun în spațiile publice închise, semiînchise, locurile de muncă și transportul public de către agenții economici,

activitatea cărora este autorizată sau licențiată, constatată repetat de către instituțiile Serviciului de supraveghere de stat a sănătății publice, conduce la retragerea autorizației sau a licenței. Autoritatea competentă retrage autorizația sau licența în baza demersului motivat al medicului șef sanitar de stat din unitatea administrativ-teritorială respectivă.”

Art.II. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3–6, art. 15), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 91:

Denumirea articolului 91 se modifică în redacția: Consumul de băuturi alcoolice în locuri interzise, comercializarea către minori a băuturilor alcoolice

Alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

(1) Consumul de băuturi alcoolice în locuri interzise, se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale.

(2) Comercializarea către minori a băuturilor alcoolice se sancționează cu amendă de la 60 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

2. Se completează cu articolul 91¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 91¹.** Încălcarea legislației privind controlul asupra plasării pe piață și consumul produselor din tutun

(1) Importul, plasarea pe piață și comercializarea produselor din tutun neambalate și neetichetate în conformitate cu prevederile legale se sancționează cu amendă de la 130 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 450 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(2) Importul, plasarea pe piață sau comercializarea produselor alimentare care conțin nicotină, produselor alimentare, jucăriilor și/sau a altor produse care fac asociere cu produsele din tutun se sancționează cu amendă de la 120 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 450 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an”.

(3) Plasarea pe piață sau comercializarea produselor din tutun care nu se fumează, a produselor care conțin nicotină adăugată, în cantități mai mari decât cele prevăzute în legislația privind controlul tutunului, a produselor din ierburi pentru fumat se sancționează cu amendă de la 130 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 450 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(4) Plasarea pe piață a produselor din tutun care conțin cantități de substanțe toxice peste limitele stabilite de legislația în vigoare se sancționează cu amendă de la 120 la 150 unități

convenționale, aplicată persoanei fizice, de la 450 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(5) Comercializarea produselor din tutun în alt mod decât prin vânzare-cumpărare a căca vânzătorul și cumpărătorul să se afle fizic unul în prezența altuia se sancționează cu amendă de la 120 la 150 unități convenționale, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 450 unități convenționale, aplicată persoanei juridice.

(6) Expunerea vizibilă a produselor din tutun în spațiile comerciale accesibile publicului se sancționează cu amendă de la 120 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, de la 400 la 450 unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, de la 450 la 500 unități convenționale, aplicată persoanei juridice”.

(7) Neafișarea, la loc vizibil în unitățile comerciale, a informației privind interzicerea vânzării produselor din tutun persoanelor sub vârsta de 18 ani se sancționează cu amendă de la 250 la 300 unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, de la 350 la 400 unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(8) Comercializarea de produse din tutun minorilor sau vânzarea de produse din tutun fără a verifica în modul stabilit de legislație vârsta cumpărătorului se sancționează cu amendă de la 120 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice.

(9) Plasarea pe piață a produselor din tutun care conțin ingrediente interzise de legislația în vigoare în domeniul controlului tutunului se sancționează cu amendă de la 450 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(10) Plasarea pe piață a produselor din tutun, care conțin elemente de prezentare și etichetare a produselor din tutun false, înșelătoare, care creează impresie eronată referitor la caracteristicile, efectele asupra sănătății, pericolele și emisiile produselor din tutun, care sugerează că un produs din tutun este mai puțin dăunător sau că are efecte vitalizante, energizante, vindecătoare, de întinerire, naturale, organice sau alte efecte pozitive pentru sănătate sau sociale ori se referă la aroma, gustul sau prezența ori absența aromatizatorilor și/sau a altor aditivi se sancționează cu amendă de la 400 la 450 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(11) Plasarea pe piață a produselor din tutun fără identificatorul unic se sancționează cu amendă de la 400 la 450 unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la 1 an.

(12) Utilizarea denumirilor mărcilor comerciale ale produselor din tutun la promovarea altor produse sau servicii, a mărcilor comerciale ale altor produse sau servicii la promovarea produselor din tutun, precum și a accesoriilor pentru fumat (scrumiere și brichete cu branduri) în scopul promovării directe sau indirecte a produselor din tutun se sancționează cu amendă de la 120 la 150 unități convenționale, aplicată persoanei fizice, de la 450 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(13) Neprezentarea Centrului Național de Sănătate Publică în termenii stabiliți a informației cerute în conformitate cu Legea privind controlul tutunului și/sau prezentarea informației neveridice și incomplete se sancționează cu amendă de la 400 la 450 unități convenționale, aplicată persoanei cu funcții de răspundere, de la 450 la 500 unități convenționale, aplicată persoanei juridice, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(14) Neafișarea simbolurilor ce interzic fumatul se sancționează cu amendă de la 250 la 300 unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, de la 350 la 400 unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(15) Admiterea fumatului în spațiile publice închise și semiînchise, la locurile de muncă, și în alte locuri interzise de legislația în vigoare, se sancționează cu amendă de la 350 la 400 unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, de la 450 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(16) Admiterea fumatului în transportul public se sancționează cu amendă de la 130 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, de la 150 la 200 unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, de la 450 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(17) Fumatul în spațiile publice închise și semiînchise, la locurile de muncă, spațiile publice deschise administrate de instituțiile medico-sanitare, de învățământ, autoritățile administrației publice centrale și locale, inclusiv pe teritoriile aferente acestora, în raza de 10 metri de la intrarea în spațiile publice închise și locurile de muncă, de la ferestrele care se deschid și de la locurile/instalațiile de captare a aerului pentru spațiile publice închise și pentru locurile de muncă, se sancționează cu amendă de la 50 la 70 unități convenționale aplicată persoanei fizice.

(18) Fumatul în mijloacele de transport public, în stațiile de transport public și în raza de 10 metri de la acestea, parcurile și terenurile de joacă și distracții pentru copii, pe stadioane, arene, piețe și alte spații publice deschise pe durata evenimentelor publice distractive sau de alt gen, se sancționează cu amendă de la 50 la 70 unități convenționale aplicată persoanei fizice.

3. Articolul 203, alineatul (3) se exclude.

4. Se completează cu articolul 364¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 364¹.** Încălcarea legislației cu privire la publicitatea și sponsorizarea produselor din tutun

(1) Amplasarea și/sau difuzarea publicității în favoarea produselor din tutun, stimularea vânzărilor și promovarea produselor din tutun prin sponsorizarea care promovează direct sau indirect produsele de tutun sau sugerează consumul produselor din tutun se sancționează cu amendă de la 140 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 450 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an și suspendarea irevocabilă a activității în cazul încălcării repetate a legislației pe parcursul a trei ani.

(2) Utilizarea denumirilor mărcilor produselor din tutun la promovarea altor produse și servicii, a accesoriilor pentru fumat în scopul promovării directe sau indirecte a produselor din tutun, oferirea promoțională sau ca cadou a produselor din tutun se sancționează cu amendă de la 100 la 120 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 450 unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an”.

5. La articolul 400, alineatul (1), după cifrele ”89-91” se completează cu cuvintele ”91¹ alin. (16) și alin. (18)”.

6. La articolul 406 în denumire și în alineatul (1), sintagma ”sanitar-epidemiologice de stat” se substituie cu sintagma ”supravegherea de stat a sănătății publice”, în alineatul (1) cuvintele „la art.80-83, 115, 268-271, 276” se substituie cu cuvintele „la art.80-83, 91¹ alin. (1) – (15) și alin. (17), 115, 268-271, 276 și art.364¹”.

Art. III. – Legea nr.1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr. 67-68 , art.555) cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 19, alineatele (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

„(2) Se interzice orice formă directă sau indirectă de publicitate în favoarea produselor din tutun, inclusiv publicitatea la radio și televiziune, în presa scrisă, în serviciile cinematografice, video, informaționale, cu utilizarea rețelelor de comunicații electronice, publicitatea exterioară și cea interioară, publicitatea în exteriorul și interiorul locurilor de comerț a produselor din tutun, publicitatea pe mijloacele de transport și prin intermediul trimiterilor poștale și publicitatea pe accesoriile de fumat și oricare alt tip de publicitate.

(3) Se exceptează de la prevederile alin.(2) publicațiile destinate exclusiv profesioniștilor din domeniul comerțului cu tutun”.

2. Articolul 22 se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Se interzice stimularea vânzărilor și promovarea produselor din tutun prin sponsorizare, inclusiv prin acțiuni de sponsorizare sau de susținere în alt mod a unor acțiuni sau inițiative publice sau comerciale, în rezultatul cărora marca comercială a produsului din tutun sau numele producătorului pot deveni vizibile sau informația despre relația cu evenimentul accesibilă publicului. Se interzice orice activitate care induce în eroare sau creează o închipuire eronată despre caracteristicile produselor din tutun și despre impactul acestora asupra sănătății.”

3. Articolul 28:

Alineatul (1):

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) expediază agenților de publicitate prescripții de încetare a încălcărilor legislației cu privire la publicitate”;

Art.IV.- Legea nr.10 din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.67, art.183) cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 16 alineatul (8) va avea următorul cuprins:

”(8) Centrul Național de Sănătate Publică:

a) asigură fundamentarea politicilor publice în domeniul controlului tutunului, elaborează proiecte de regulamente sanitare, metodologii și alte acte destinate asigurării protecției sănătății populației de consecințele consumului produselor din tutun și expunerii la fumul de tutun, asigură activități și expertize înalt specializate, oferă suport metodico-practic în domeniul controlului tutunului;

b) asigură colectarea, analiza și difuzarea informațiilor despre circulația tutunului, a produselor din tutun pe piața internă a Republicii Moldova și activitățile legate de acestea, precum și despre ingredientele produselor din tutun și conținutul substanțelor nocive în produsele din tutun;

c) asigură evaluarea riscului consumului produselor din tutun și expunerii la fumul de tutun și comunicarea acestuia către Ministerul Sănătății și alte autorități, precum și către populație.

d) asigură verificarea conformității informațiilor/rapoartelor prezentate de agenții economici care produc, importă, depozitează și comercializează produse din tutun, și aplică sancțiuni în conformitate cu legislația în vigoare;

e) asigură colectarea și evaluarea notificărilor referitoare la produsele din tutun noi sau cu compoziția modificată”.

2. Articolul 18 alineatul (2) se completează cu următoarele puncte:

”9) să verifice respectarea legislației privind importul, producerea, ambalarea, etichetarea, inclusiv aplicarea avertismentelor privind dauna fumatului pe produsele din tutun și comercializarea produselor din tutun și să aplice sancțiuni în conformitate cu legislația în vigoare;

10) să verifice afișarea simbolurilor ce interzic fumatul și să aplice sancțiuni în conformitate cu legislația în vigoare;

11) să verifice respectarea legislației, să aplice sancțiuni în conformitate cu legislația în vigoare, privind interzicerea:

a) publicității produselor din tutun;

b) plasării pe piață a altor produse din tutun decât produsele din tutun care se fumează, precum și a produselor care conțin nicotină adăugată, în cantități mai mari decât cele prevăzute de legislația privind controlul tutunului, produselor alimentare care conțin nicotină, a produselor din ierburi care se fumează;

c) prezentării produselor alimentare, jucăriilor și a altor produse care fac asociere cu produsele din tutun;

d) utilizării denumirilor mărcilor comerciale ale produselor din tutun la promovarea altor produse sau servicii, precum și a mărcilor comerciale ale altor produse sau servicii la promovarea produselor din tutun;

e) utilizării accesoriilor pentru fumat (scrumiere, brichete) în scopul promovării directe sau indirecte a produselor din tutun;

f) comercializării jucăriilor, produselor alimentare și a altor produse care fac asociere cu produsele de tutun;

g) expunerii vizibile a produselor din tutun în spațiile comerciale accesibile publicului;

h) fumatului în spațiile publice închise și semiînchise, locurile de muncă, în spațiile publice deschise administrate de instituțiile medico-sanitare, de învățământ, autoritățile administrației publice centrale și locale, inclusiv pe teritoriile aferente acestora, în raza de 10 metri de la intrarea în spațiile publice închise și locurile de muncă, de la ferestrele care se deschid și de la locurile/instalațiile de captare a aerului pentru spațiile publice închise și pentru locurile de muncă;

12) să preleveze contra cost probe de tutun și de produse din tutun plasate pe piața internă pentru verificarea conformității cu legislația privind reglementarea plasării pe piață și consumului produselor din tutun. Costurile pentru procurarea și investigarea probelor sunt prevăzute anual, în bugetul de stat, pentru Ministerul Sănătății;

13) să înainteze propuneri organului de licențiere privind retragerea licenței pentru importul, fabricarea și comercializarea angro a produselor din tutun, în cazurile prevăzute de Legea 278 privind controlul tutunului”

3. Articolul 31 se completează cu următorul alineat:

”(2) Instituțiile, întreprinderile și organizațiile indiferent de forma de proprietate sunt obligate să pună la dispoziția reprezentanților autorizați cu drept de control de stat în sănătatea publică ai Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice tutunul și produsele din tutun și documentele aferente acestora pentru verificarea conformității cu legislația privind controlul tutunului”.

Art. V.- Legea nr.320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul poliștilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.42-47, art.145) se completează după cum urmează:

Alineatul (5) din articolul 25 se completează cu punctul 30) cu următorul cuprins:

”30) să asigure respectarea legislației privind interzicerea fumatului în mijloacele de transport public, în stațiile de transport public și în raza de 10 metri de la acestea, parcurile și terenurile de joacă și distracții pentru copii, pe stadioane, arene, piețe și alte spații publice deschise pe durata evenimentelor publice distractive sau de alt gen.

31) să constate, la solicitarea patronilor, managerilor, a personalului întreprinderilor și a populației, încălcarea legislației privind interzicerea fumatului în spațiile publice de către persoane fizice și să aplice sancțiunile prevăzute de legislația în vigoare.”

Art. VII.- Legea nr.1585 din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.38-39, art.280) cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 12, alineatul (2) se completează cu litera f) cu următorul cuprins:

„f) să înainteze acțiuni în justiție împotriva angajatorilor și persoanelor juridice responsabile pentru gestiunea spațiilor publice închise sau semiînchise, precum și a locurilor de muncă, ce au admis fumatul, întru compensarea cheltuielilor legate de tratamentul persoanelor bolnave, îmbolnăvirea cărora a fost cauzată de expunerea la fumul de tutun.”

Art. VIII.- DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția articolelor art.13², art.13³ și 13⁸ din Legea privind controlul tutunului care intra în vigoare de la data de 01.01.2015 și a art.13¹⁴, din Legea privind controlul tutunului care intră în vigoare de la data de 01.07.2015.

(2) Până la data intrării în vigoare a normelor stabilite la articolele menționate la alineatul (1) al prezentului articol se aplică articolele 11 și 16 din Legea nr. 278 din 14 decembrie 2007 cu privire la tutun și la articolele din tutun.

(3) Guvernul în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi va asigura republicarea cu renumerotarea articolelor Legii nr.278 din 14.12.2007 privind controlul tutunului.

(4) Guvernul, în termen de 6 luni, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Igor CORMAN

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului

Intervenția cu reglementări noi în zona tutunului este o stringență socială acută, determinată de faptul că efectele nocive ale consumului de tutun și promovarea industriei tutunului nu doar conduc la surparea sănătății populației, dar corup generațiile tinere, menținând mitul că fumatul face parte din formula de etalare a unui statut social (conform datelor Eurobarometer 385, 2012: http://ec.europa.eu/health/eurobarometers/index_en.htm. **70%** de fumători încep înainte de împlinirea vârstei de 18 ani, iar **94%** înainte atingerii vârstei de 25 ani). Consecințele dezastruoase ale fumatului deja demult au ieșit din faza polemicilor și reprezintă o notorietate, confirmată nu doar prin probe științifice ci și prin implicarea și eforturile susținute ale guvernelor țărilor socialmente responsabile.

Cu alte cuvinte, justificarea înăsprii condițiilor de petrecere a afacerilor în domeniul tutunului și limitările în ce privește consumul produselor de tutun, care constituie substanța acestui proiect, este în atât de transparentă că poate fi omisă. Probabil lupta cu fumatul este unul din cele câteva domenii în care există consens, atât la nivelul forurilor internaționale cât și la nivelul guvernelor naționale. Acest consens este susținut, în mare măsură, de faptul că conform Organizației Mondiale a Sănătății tutunul este unica cauză de mortalitate prematură în lume care poate fi prevenită. Astfel guvernele care vor să protejeze generațiile prezente și viitoare de consecințele devastatoare ale consumului de tutun și ale expunerii la fumul de tutun asupra sănătății au promovat și implementează legi comprehensive în domeniul controlului tutunului cu scopul de a reduce constant și considerabil prevalența utilizării tutunului și expunerea la fumul de tutun secundar.

Proiectul de lege este reperat la Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului, ratificată de Republica Moldova prin *Legea nr. 124 din 11 mai 2007 pentru ratificarea Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului*.

La elaborarea proiectului de lege este s-a ținut cont de:

- Programul de activitate al Guvernului „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație Bunăstare” pentru anii 2013-2014, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.125 din 30.05.2013, care prevede expres: Aprobarea legislației în domeniul controlului tutunului în conformitate cu prevederile Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind Controlul Tutunului;
- Strategia de prevenire și control al bolilor netransmisibile pe anii 2012-2020, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.82 din 12 aprilie 2012;
- Programul național de control al tutunului pentru anii 2012-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.100 din februarie 2012;
- Evaluarea necesităților pentru implementarea Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind Controlul Tutunului în Republica Moldova (în continuare CCCT), realizată de experții de la secretariatul Convenției Cadru în decembrie 2010.

Proiectul intervine cu o nouă paradigmă regulatorie, esențialmente diferită de cea actuală. Dacă la moment filozofia ce fundamentează legislația în vigoare pornește de la considerațiuni economice (altfel speculative), care vizibil susține ideea sprijinirii industriei tutunului, noua paradigmă enunță clar că scopul este de a proteja sănătatea populației de efectul fumatului și expunerea la fum. În acest sens proiectul intervine cu o concepție realmente inedită, un nou instrument juridic ce exprimă altfel politicile guvernării în raport cu întregul conglomerat a relațiilor sociale legate într-un fel sau altul cu tutunul – ”controlul tutunului” (art. 1).

Prin acest mecanism se intenționează punerea într-o schemă încheată a corelațiilor dintre limitări, regularizări precise și sancțiuni, care împreună să facă front comun împotriva fumatului și intereselor mercantile (finalmente antisociale) ale industriei tutunului. Proiectul fără echivocuri se desesizează de oricare speculație cu ”astrologia” beneficiilor fumatului, atât de abil manipulate de cei interesele materiale ale cărora sunt legate de tutun.

Documentul țintește câteva dimensiuni cruciale pentru succesul politicii îndreptate spre reducerea fumatului, respectiv micșorarea efectelor nocive ale acestei dependențe. Dimensiuni care la moment fie sunt în afara reglementării fie sunt reglementate atât de sumar, astfel ca în practică să nu genereze nici un efect palpabil la capitolul reducerea fumatului și dezvrăjirea fumatului.

2. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul vizează modificarea interdependentă a unui șir de acte legislative, din care cele mai substanțiale intervenții se propun în *Legea nr. 278 din 14.12.2007 cu privire la tutun și la articolele din tutun* (în varianta nouă se justifică redenumirea acesteia în *Legea privind controlul tutunului*), dar pe lângă aceasta vor fi operate modificărilor în:

Legea nr.1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate;

Legea nr.10 din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice;

Legea nr.320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului;

Legea nr.1585 din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală;

Desigur în acest context este necesar să fie făcute ajustări și în *Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XV din 24 octombrie 2008*, menite să asigure funcționarea mecanismului regulatoriu prin includerea sancțiunilor și completarea triadei funcționale dispoziție – ipoteza – sancțiune.

Logica intervențiilor este pe cât de simplă pe atât de temeinică. Acestea se concentrează să acopere fisurile și să înlătore lacunele existente pe câteva segmente cruciale, astfel ca să poată fi atins scopul enunțat.

Cele mai importante direcții pe care se vor focaliza reglementările sunt:

Excluderea speculațiilor directe și indirecte cu atractivitatea fumatului. Aceste măsuri vizează:

- Conturarea și precizarea restricțiilor ce țin de inadmisibilitatea oricărei publicități și sponsorizări a produselor din tutun .

- Introducerea restricțiilor privind etichetarea, ambalare și prezentare produselor de tutun astfel ca acestea să creeze aparențe false privitor la efectele asupra sănătății, pericole și emisii, sau să sugereze că un produs este puțin dăunător decât altele.
- Interzicerea specificării cantității de substanțe nocive pe produsele din tutun pentru excluderea impresiei că produsele care conțin cantități mai mici de substanțe sunt mai puțin dăunătoare, deci pot fi preferate.
- Interzicerea prezentării produselor alimentare, jucăriilor și a altor produse sub formă de produse din tutun.
- Excluderea produselor din tutun care conțin aditivi ce conferă gust/savoare sau adaosuri de vitamine și alți aditivi care creează impresia că produsul din tutun are efecte benefice asupra sănătății, a aditivilor stimulatori, precum cafeina sau taurina, aditivilor cu proprietăți colorante pentru emisii, a mentolului, vanilinei și a altor aditivi cunoscuți că provoacă efecte adverse se propune să fie interzis.
- Interzicerea aromatizatorilor în componentele produselor din tutun (hârtie, filtru, capsule ș.a.).
- Reglementarea și limitarea ingredientelor produselor din tutun, produsele din tutun vor putea conține doar ingredientele prevăzute în lista aprobată de Ministerul Sănătății.
- Interzicerea produselor ce conțin ierburi.
- Interzicerea utilizării mărcilor comerciale ale produselor din tutun la promovarea altor produse, precum și a mărcilor comerciale ale altor produse la promovarea produselor din tutun.
- Interzicerea utilizării accesoriilor pentru fumat în scopul promovării directe și indirecte a produselor din tutun.

Fortificarea instrumentelor de avertizare privitor la dauna fumatului. La acest capitol s-a intervenit cu un șir de modificări substanțiale legate de avertismentele privind dauna fumatului, precum și alte reglementări ce urmăresc să elimine speculațiile cu fricile și așteptările omului:

- Majorarea suprafeței avertismentelor, introducerea pictogramelor și textelor de avertizare noi combinate.
- Concretizarea cerințelor față de imprimarea textelor, astfel ca se excludă eventuală manipulare la acest capitol.
- Responsabilitatea Ministerului Sănătății de creare și menținere a bazei de date privind avertismentele.
- Interzicerea utilizării tehnologiilor speciale la fabricarea pachetelor pentru produsele din tutun și imprimarea de elemente care modifică aspectul pachetului sau sustrag atenția consumatorului.
- Concretizarea și precizarea cerințelor față de pachetul unitar și ambalaj.

Fortificarea instrumentelor legale de excludere a accesului minorilor la produse de tutun. În acest sens se propune:

- Excluderea intransigentă a oricăror posibilități de a vinde tutun minorilor, în acest context se înscrie, obligația de a verifica vârsta persoanei și obligația de a plasa anunțurile.
- Interzicerea vânzării on-line și vânzarea tutunului prin aparate.
- Interzicerea expunerii vizibile a produselor din tutun în spațiile comerciale accesibile publicului. Lista produselor disponibile va fi prezentată doar la solicitarea cumpărătorilor adulți.

Contracarea comerțului ilegal cu produse din tutun. Instrumentele necesare se vad următoarele:

- Precizarea condițiilor trasabilității produselor din tutun. Se va înființa un sistem de urmărire a produselor din tutun care, alături de semnul de securitate, va garanta că pe teritoriul țării se comercializează doar produsele care sunt conforme cerințelor legii.
- Introducerea unui semn distinctiv de securitate. Gestionarea sistemului de semne distinctive se propune să fie efectuată de Ministerul Finanțelor.

Desesizarea clară a actului de guvernare de promovarea intereselor comercianților.

Aceste intervenții exprimă clar noua paradigmă regulatorie:

- Interzicerea scutirii de impozite, subvenționării directe și indirecte, alocarea de fonduri publice sau stimularea de către stat în alt mod a cultivării, prelucrării, fabricării și comercializării produselor din tutun.
- Interzicerea parteneriatului cu și a sprijinului industriei tutunului.
- Interzicerea contribuțiilor voluntare din partea industriei tutunului.
- Raportarea și prevenirea și conflictelor de interese în legătură cu activitatea anterioară în industria tutunului a angajaților statului.

Fortificarea instrumentelor de monitorizare, control și sancționare din partea statului.

Aici se include:

- Stabilirea unui șir de norme ce concretizează responsabilitățile Ministerului Sănătății și a altor autorități publice în legătură cu supravegherea consumului produselor din tutun și expunerii la fumul de tutun.
- Obligarea comercianților de a furniza informații ce au importanță pentru monitorizarea domeniului și elaborarea soluțiilor pentru combaterea dependenței de fumat. Informația se referă la cantitățile de tutun materie primă și tutun fermentat, utilizate la fabricarea produselor din tutun și originea lor, volumele anuale de vânzări pentru fiecare marcă de produs din tutun, rezultatele studiilor pe care le au în posesie producătorii referitor la cercetările de piață și preferințele grupurilor diverse de consumatori, partenerii de afaceri, valoarea taxelor achitate.
- Notificarea produselor noi din tutun și a produselor asociate, procedură care urmează să substituie prezentarea anuală a informației despre produsele din tutun.
- Precizarea condițiilor de retragere a licenței pentru nerespectarea reglementărilor în domeniul tutunului.
- Confiscarea și distrugerea produselor din tutun neconforme cerințelor legale.
- Crearea mecanismelor necesare pentru realizarea obiectivelor modificărilor propuse prin concretizarea atribuțiilor poliției și a organelor serviciului de supravegherea de stat

a sănătății publice introducând amendamente în Legea nr.320 din 27 februarie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului și Legii nr.10 din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice.

- Stabilirea unor prevederi referitoare la finanțarea acțiunilor de control al tutunului.

Combaterea dependenței de fumat:

- Creșterea conștientizării și educația publicului.
- Măsuri privind reducerea dependenței de fumat și stimularea renunțării la fumat.
- Fortificarea măsurilor de colaborare intersectorială.

Excluderea riscului expunerii nefumătorilor la fumul de tutun:

- Interzicerea fumatului în toate spațiile publice închise și semiînchise, la locurile de muncă, în mijloacele de transport, în toate spațiile publice deschise administrate de instituțiile medico-sanitare, de învățământ, autoritățile administrației publice centrale și locale, în raza de 10 metri de la intrarea în spațiile publice închise și locurile de muncă, de la ferestrele care se deschid și de la locurile/instalațiile de captare a aerului pentru spațiile publice închise și locurile de muncă, în spațiile publice deschise pe durata evenimentelor publice distractive sau de alt gen.
- Obligarea proprietarilor/ managerilor spațiilor publice, locurilor de muncă, mijloacelor de transport public, în care fumatul este interzis, să afișeze pe ușa de intrare simbolul care interzice fumatul.
- Introducerea sancțiunilor, atât pentru gestionarii spațiilor în care este interzis fumatul, cât și pentru fumători.
- Responsabilizarea managerilor/propietarilor pentru urmărirea respectării interdicției fumatului, inclusiv sub sancțiunea retragerii licenței sau autorizației.
- Stabilirea dreptului persoanelor și a Companiei Naționale pentru Asigurări în Medicină de a cere despăgubire pentru dauna cauzată de consumul produselor din tutun și/sau expunerea la fumul de tutun.

Introducerea sancțiunilor contravenționale pentru nerespectarea reglementărilor stabilite.

- Stabilirea pentru fiecare tip de încălcare a unei sancțiuni contravenționale concrete.

Pe lângă aceasta se intervine cu un șir de modificări de natură tehnică menită să înlăture anumite deficiențe de expunere textuală sau de precizare a sensului.

Raționamentele ce au fundamentat modificările respective sunt expuse mai jos. Acestea nu sunt grupate corespunzător segmentelor evidențiate, dar sunt relatate succesiv cu începere de la cele care au determinat modificarea *Legii nr. 278 din 14.12.2007 cu privire la tutun și la articolele din tutun* și sunt formulate într-o manieră antinomică, astfel ca să fie clar care este starea actuală, care sunt carențele (privite prin noua paradigmă) și care sunt soluțiile juridice propuse. Toate trimiterile la modificările propuse deja sunt referite la articolele numerotate în conformitate cu proiectul de lege.

1. Scopul, obiectivele și domeniul de aplicare al Legii 278/2007 (aici și mai departe se are în vedere redacția în vigoare) stipulate la art.1 sunt în contradicție antagonistă congenitală, or nu

poți să susții sectorul tutunului și în același timp să previi și să combați fumatul. Susținerea industriei tutunului compromite orice efort în lupta contra fumatului și îl reduce la zero. Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului (CCCT) la.5.3 clar stabilește că interesele publicului trebuie protejate de interesele comercianților și în acest sens a fost reformulat scopul și obiectivul legii astfel ca să reflecte intențiile ce fundamentează nouă politică regulatorie. În același context este și modificarea ce oferită de noua redacție a art. 3, care interzice scutirea de impozite, subvenționarea directă și indirectă, alocarea de fonduri publice sau stimularea de către stat în alt mod a cultivării, prelucrării, fabricării și comercializării produselor din tutun.

2. Noțiunile conținute la art.2 al Legii 278/2007 au fost revizuite și ajustate astfel ca sa servească la înțelegerea și interpretarea noilor reglementări introduse în contextul cu noua abordare.

3. Pentru asigurarea condițiilor de protejare a intereselor angajaților industrie tutunului, care activează în condiții nocive, se propune includerea unui capitol nou, Capitolul III¹ ”Protecția sănătății angajaților”, ce va oferi garanții suplimentare acestei categorii de salariați.

4. Legea 278/2007 conține, de fapt, prevederi destul de sumare referitoare la prevenirea și combaterea fumatului. Acestea sunt concentrate în Capitolul IV vizând conținutul substanțelor nocive (art.10), cerințe privind ambalarea, etichetarea, avertismentele privind dauna fumatului, trasabilitatea (art. 11), informația raportată, ingredientele și publicarea informației (art.12), restricții privind publicitatea (art.13), condiții privind comercializarea (art. 15), restricții privind fumatul (art. 16) și altele. Toate aceste măsuri privite în ansamblu și în parte și-au demonstrat ineficiența și nici pe departe nu satisfac cerințele unei politici coerente de preîntâmpinare a fumatului.

În scopul alinierii cadrului normativ obiectivelor trasate de Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului (CCCT) este justificat ca acest capitol (Capitolul IV) să fie expus într-o redacție nouă, concentrând efortul regulatoriu doar pe dimensiunea ce ține de ingrediente și emisii (capitolul fiind intitulat corespunzător), iar celelalte aspecte să fie reglementate detaliat în capitole noi.

5. Legea 278/2007 conține trimiteri la ”standarde” și ”acte normative în vigoare”, (art. 3, 4, 8, 11) însă între timp standardele au devenit voluntare, iar ”acte normative referitoare la tutun” nici nu există. Legea nu conține reglementări referitor la ingredientele produselor din tutun, care sunt variate și care, ele însele cresc proprietățile toxice și potențialul de dependență ale produselor din tutun. Spectrul ingredientelor produselor din tutun s-a lărgit pe parcursul ultimilor ani, situația actuală la acest capitol fiind diferită de cea existentă la momentul adoptării Legii 278/2007. Pentru a înlătura această carență în proiectul de lege se intervine cu reglementări în raport cu ingredientele produselor din tutun. În speță, conform reglementărilor propuse prin art.10 utilizarea ingredientelor va fi limitată, produsele din tutun vor putea conține doar ingredientele prevăzute în lista aprobată de Ministerul Sănătății, iar plasarea pe piață a produselor din tutun care conțin aditivi ce conferă gust/savoare produselor din tutun, cu potențial de dependență, toxici sau cancerigeni se propune să fie interzisă, la fel va fi interzis

adaosul de vitamine și alți aditivi care creează impresia că produsul din tutun are efecte benefice asupra sănătății, a stimulatorilor, precum cafeina sau taurina, a aditivilor cu proprietăți colorante pentru emisii, a mentolului, vanilinei și a altor aditivi cunoscuți că provoacă efecte adverse. De asemenea, urmează să fie interzis adaosul de aromatizatori în componentele produselor din tutun (hârtie, filtru, capsule ș.a.).

6. Legea 278/2007 prevede la art.10 diferite niveluri maxime ale conținutului de substanțe nocive în fumul de tutun în funcție de filtru, care trebuie să fie determinată la certificarea produselor din tutun.

În vederea conformării cu Directiva 2001/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2001 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre în materie de fabricare, prezentare și vânzare a produselor din tutun, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (CE) nr.596/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2009 se propune reglementarea conținutului de substanțe toxice și cu potențial de dependență prin preluarea valorilor conținute în Directiva menționată, unificarea limitelor pentru țigările cu filtru și cele fără filtru și stabilirea responsabilității instituțiilor statului privind verificarea și măsurarea acestor substanțe. În acest sens se intervine noua redacție a art.11 din proiectul de lege care rezolvă situația data.

7. Art.12 din Legea 278/2007 prevede prezentarea și difuzarea informației despre produsele din tutun și ingredientele utilizate la fabricarea produselor din tutun și certificarea igienică a acestora. Acest mecanism și-a demonstrat ineficiența în raport cu prevenirea și combaterea fumatului. Mai mult, certificarea igienică a produselor din tutun este lipsită de sens, or faptul că chiar dacă este respectat nivelul substanțelor aceasta nu elimină efectul nociv al acestora. Art.12 în redacție nouă propune o nouă schemă de raportare a informației, astfel ca Ministerul Sănătății să poată dispune de datele necesare pentru a-și realiza competențele legate de combaterea fumatului. Se prezintă aparte informația despre produsele din tutun noi sau cu compoziția modificată anterior plasării acestora pe piață (alin.2), și aparte informația privitor la activitatea industriei tutunului pentru anul precedent (alin. 4).

În același context se înscrie și obligația Centrului Național de Sănătate Publică de a face publică informația despre situația în domeniul tutunului care este prevăzută în noua redacție a articolului 13.

8. Legea 278/2007 conține cerințe referitoare la ambalare, etichetare și trasabilitate foarte sumare. Aceste se rezumă la avertismentele textuale privind dauna fumatului și numărul lotului (art.11). Avertismentele textuale sunt mai puțin eficace și nu contribuie la conștientizarea riscurilor consumului de tutun, în special printre tineri și copiii fumătorilor.

În contextul conformării legislației naționale cu CCCT, completării golurilor existente în legislație ce se referă la prezentarea și descrierea produselor din tutun, s-a considerat necesar a completa Legea 278/2007 cu un capitol nou, Capitolul IV¹ ”Ambalarea și etichetarea produselor de tutun”, în care să fie expuse cerințele privitor la aplicarea avertismentelor, inclusiv a avertismentelor combinate care conțin pictograme ce reflectă elocvent efectele consumului de tutun asupra sănătății și avertismentele textuale corespunzătoare, extinderea

cerințelor și la alte produse din tutun, produsele care conțin nicotină și alte produse asemănătoare produselor din tutun.

Capitolul este structurat în 9 articole, care detaliază și descifrează exigențele față de modul în care trebuie să fie etichetate și ambalate produsele din tutun.

Art. 13¹ au fost expuse cerințele generale referitoare la ambalarea și etichetarea produselor din tutun și aplicarea avertismentelor privind dauna fumatului. Prevederea referitor la faptul că avertismentele trebuie să ocupe ”suprafața maximal posibilă din aria repartizată textului”(art.11 alin. (9) lit. a) a fost înlocuită cu obligativitatea ca avertismentul să ocupe întreaga suprafață rezervată lui. Se propune stabilirea unor șir de condiții care ar contura mai exact mesajul anti-fumat ce și-l propune legea.

Art. 13² propune să fie stabilite cerințele privind avertismentele textuale.

Astfel, cele 2 avertismente generale prevăzute actualmente în Legea 278/2007 (art.11) se propune să fie înlocuite cu avertismentul general ”Fumatul ucide – renunță acum”. Informația referitoare la conținutul de gudron, nicotină și monoxid de carbon, prevăzută a fi înscrisă pe eticheta produselor din tutun de Legea 278/2007 s-a dovedit a fi înșelătoare, deoarece creează iluzia că produsele care conțin cantități mai mici din aceste substanțe sunt mai puțin dăunătoare. Această informație se propune să fie înlocuită cu mesajul informațional ”Fumul de tutun conține mai mult de 70 de substanțe care provoacă cancer”, care este unul mai informativ pentru consumator. Tot aici se propune stabilirea dimensiunilor avertismentului și a mesajului informațional și suprafața pe care acestea trebuie să o ocupe.

Art.13³ introduce și descrie un nou concept, avertismentele combinate, ce se compun dintr-un avertisment textual și o fotografie (pictogramă) ilustrativă. În locul celor 12 avertismente adiționale Legea 278/2007 se propune să fie înlocuite prin 14 avertismente combinate. Aplicarea acestui tip de avertismente are ca scop oprirea adolescenților și tinerilor de la fumat. De asemenea, se propune includerea prevederilor referitoare la menționarea pe eticheta produselor din tutun a informației privind soluțiile existente de a renunța la fumat și un număr de cerințe legate de prezentarea informației.

Art.13⁴ stipulează cerințe privind etichetarea produselor din tutun care se fumează, altele decât țigarele și tutunul care se rulează. Legea 278/2007 nu conține prevederi pentru asemenea tipuri de produse.

Art. 13⁵ propune crearea unei baze de date a avertismentelor combinate – biblioteca de documente-sursă, care urmează să fie creată și ținută de Ministerul Sănătății.

Art.13⁶ intervine cu cerințe privitor la descrierea și prezentarea produselor din tutun. Conform prevederilor conținute aici, produsele din tutun prin etichetare, ambalare și prezentare nu trebuie să conțină informații înșelătoare sau care pot crea impresii eronate referitor la efectele asupra sănătății.

De asemenea se interzice specificarea cantității de substanțe nocive pe produsele din tutun, or aceasta sugerează impresia că produsele care conțin cantități mai mici de substanțe nocive sunt

mai puțin dăunătoare . Tot în acest context se propune interzicerea prezentării produselor alimentare, jucăriilor și a altor produse sub formă de produse din tutun, la fel și interzicerea utilizării tehnologiilor speciale la fabricarea pachetelor pentru produsele din tutun și imprimarea de elemente care modifică aspectul pachetului sau sustrag atenția consumatorului.

Art.13⁷ formulează cerințe ce vizează aspectul și prezentarea produselor din tutun, precum forma pachetului unitar, numărul minim de țigări sau cantitatea minimă de tutun pentru un pachet unitar, precum și cerințe specifice referitor la reînchiderea sau resigilarea pachetului unitar.

Art.13⁸ conține prevederi detaliate în raport cu asigurarea trasabilității produselor din tutun, ce vin să înlocuiască prevederea de la alin.(11) al art.11 din Legea 278/2007, care se referă doar la numărul lotului sau a informației privind locul și data fabricării, dar care nu asigură trasabilitatea produselor. De asemenea, se propune aplicarea pe pachetele unitare cu țigarete a unui semn distinctiv de securitate. Gestionarea sistemului de semne distinctive se propune să fie efectuată de Ministerul Finanțelor.

Art.13⁹ vine să extindă și să detalieze interdicția de publicitate a produselor de tutun actualmente conținute în Legea 278/2007 (art.13)

8. Având în vedere necesitatea a descrie condițiile plasării pe piață a produselor din tutun, care la moment este reglementată neefectiv, după capitolul IV¹ se propune introducerea unui capitol nou, Capitolul IV²”Plasarea piața a produselor din tutun”, structura în trei articole.

Art.13¹⁰ va reglementa procedura de notificare obligatorie a produselor de tutun înainte de plasarea acestora pe piață.

Art.13¹¹ completează golul din Legea 278/2007 care nu reglementează plasarea pe piață a produselor care conțin nicotină, altele decât produsele care conțin tutun, de ex. țigările electronice. Norma propusă prevede cantitățile de nicotină care pot să se conțină în acest tip de produse pentru a le delimita de medicamentele utilizate în terapia de renunțare la fumat, avertismentul privind dauna fumatului care urmează să fie aplicat pe acest tip de produse și cerințele privind aplicarea acestuia.

Art.13¹² intervine cu reglementări detaliate privitor la interzicerea plasării pe piață a a produselor din tutun care nu se fumează, inclusiv a produselor din tutun de uz oral, tutunului de mestecat și a tutunului nazal, și a produselor din ierburi pentru fumat, care în art.14 alin.(1) din Legea 278/2007 este reglementat sumar.

Art.13¹³ vine să reglementeze într-o manieră comprehensivă excluderea accesului minorilor la produsele din tutun și produsele care conțin nicotină (altele decât produsele din tutun). Se propun un șir de norme, printre altele în novație, interzicerea comerțului prin internet al produselor din tutun și a produselor asociate acestora, precum și expunerea vizibilă a produselor menționate în spațiile comerciale accesibile publicului.

9. În scopul dezvoltării măsurilor necesare pentru protecția nefumătorilor, la moment foarte superficiale și neefective (altfel în redacție actuală concentrate doar într-un sigur articol, art. 16), se propune un complex elaborat de măsuri menit să schimbe starea existentă de lucruri. Acestea sunt descrise într-un capitol nou, Capitolul IV³ ”Protecția împotriva la expunerea la fumul de tutun”.

În acest sens se propune, atât concretizarea, detalierea și introducerea de noi rigori privitor la interzicerea fumatului, cât și stabilirea responsabilităților concrete pentru persoanele ce gestionează spațiile (locurile) în care este interzis fumatul. Fără responsabilizarea managerilor/proprietarilor măsurile de combatere a fumatului în locurile interzise sunt falite.

10. Urmărind implementarea scopului de a delimita clar politicile publice de interesele industriei se propune completarea Legii 278/2007 cu un capitol nou, Capitolul IV⁴ ”Asigurarea eficienței politicilor de control al tutunului”, care să stabilească interzicerea parteneriatului cu industria, interzicerea contribuțiilor voluntare din partea industriei tutunului, prevenirea și soluționarea conflictelor de interese, măsuri de educare antifumat. Reglementări care la moment lipsesc în legislație.

11. Tot în aceeași ordine de idei se propun modificări consistente la Capitolul V. Înainte de toate se propune ca acesta să fie redenumit în „Controlul de stat în domeniul protecției sănătății de expunerea la fumul de tutun și consumul produselor din tutun”, care este mai potrivită în contextul scopului și a obiectivelor proiectului de lege, la fel și denumirea art. 18 care va obține un titlu adecvat conținutului „Licențierea activităților în industria tutunului”.

12. Condițiile de retragere a licenței în redacția actuală a Legii 278/2007 (art. 20) sunt expuse confuz deoarece încurcă situații de natură juridică și operațională diferită (retragerea licenței și răspunderea pentru nerespectarea legii sunt situații diferite), pentru a elimina confuzia se propune delimitarea răspunderii pentru nerespectarea legii de stipulațiile ce țin de retragerea licenței. În acest scop se propune completarea legii cu un articol nou, 18¹, în care să fie descrise expres condițiile de retragere a licenței. Respectiv este reformulat și art. 20 care intervine cu prevederi ce oferă persoanei temei juridic pentru despăgubirea pentru dauna cauzată de fumat.

13. Pe lângă aceasta se propune completarea capitolului V cu 3 articole noi, 19¹, 19² și 19³, care formulează un șir de măsuri necesare pentru realizare politicilor de renunțare la fumat.

14. În redacția actuală *Legea nr.1227 din 27 iunie 1997 cu privire la publicitate* (art.19, alin. (2) și (3)) stabilește interdicții referitoare doar la publicitatea directă a produselor din tutun. Modificarea propusă la alin. (2) este menită să excludă orice tip de publicitate, inclusiv, indirectă modificarea alin. (3) exceptează de la interdicție publicațiile destinate exclusiv profesioniștilor din domeniul industriei.

Tot în aceeași ordine de idei, se propune completarea art.22 cu un alineat nou, (7), care să interzică stimularea vânzărilor și promovarea produselor din tutun prin sponsorizare și alte

acțiuni de susținere. Respectiv, se propune completarea art.28, alin.(1) lit.b) și la alin.(2), după sintagma «agenții de publicitate» cu sintagma «și sponsorilor».

15. Pentru a asigura funcționalitatea mecanismelor propuse în domeniul controlului tutunului, este necesar să existe pârghiile juridice corespunzătoare, în acest sens se propune completarea *Legii nr.10 din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice* cu un șir de prevederi care ar stabili atribuțiile necesare pentru organele de poliție și organele serviciului supravegherii de stat a sănătății publice.

Astfel, art. 16 se propune să fie completat cu un alineat nou, 14, care să prevadă obligațiunile Centrului Național de Sănătate Publică în vederea fundamentării politicilor publice în domeniul controlului tutunului.

La art. 18 se propune completarea atribuțiilor personalului autorizat cu drept de control de stat în domeniul sănătății publice cu un șir de drepturi în domeniul controlului tutunului, fără de care o bună parte din modificările operate la *Legea 278/2007* ar fi moarte.

Similar, la art.31 se propune completarea cu un alineat nou care să prevadă obligația instituțiilor, întreprinderilor și a organizațiilor să pună la dispoziția reprezentanților autorizați cu drept de control, produsele și documentele aferente în vederea verificării conformității cu legislația.

16. *Legea nr.320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului*, se propune să fie completată la art.25 alin. (5) cu un punct care să stabilească dreptul de verificare a respectării interdicției fumatului în transportul public și în spațiile publice deschise.

17. De asemenea, se propune completarea *Legii nr.1585 din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală*, la art.12, alin. (2) cu lit. f) care să ofere CNAM instrumente juridice de a despăgubi statul din contul angajatorilor și managerilor spațiilor interzise fumatului pentru cheltuielile suportate în legătură cu tratamentul pacienților bolnavi din cauza fumatului.

18. Probabil cele mai importante modificări se propun la *Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218 din 24 octombrie 2008*, or acestea prezintă instrumentul principal pentru asigurarea funcționalității majorității mecanismelor ce vor interveni întru prevenirea fumatului și protejarea nefumătorilor.

În acest sens se intervine cu o suită de sancțiuni pentru fiecare încălcare ce poate interveni în consecința nerespectării normelor ce vor fi stabilite sub imperiul *Legii 278/2007* în redacție nouă.

19. Se propune ca *Legea privind modificarea actelor legislative*, să intre în vigoare la data publicării, cu excepția prevederilor ce se referă la avertismentele privind dauna fumatului și trasabilitate și semnul distinctiv de securitate, care se propune să intre în vigoare la 01.01.2015 și a prevederilor referitor la protecția împotriva expunerii la fumul de tutun, care se propune să

intre în vigoare la 01.07.2015. Până la aceste date se propune să fie aplicate prevederile corespondente ale Legii 278/2007.

3. Experiența altor state și reglementările corespondente ale legislației comunitare

La elaborarea prezentului proiect de lege a fost consultată (vezi Analiza impactului de reglementare la proiectul legii date):

- Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului, ghidurile de implementare și protocoalele adiționale;
- legislația comunitară în domeniul controlului tutunului;
- legislația în domeniul controlului tutunului din Australia, Canada, Federația Rusă, România, Turcia, Ucraina și alte țări.

4. Descrierea gradului de compatibilitate al proiectului de lege cu Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului și legislația comunitară

Prezentul proiect de lege vine să aducă legislația națională în domeniul controlului tutunului în conformitate cu:

- Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului;
- Directiva 2001/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2001 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre în materie de fabricare, prezentare și vânzare a produselor din tutun, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (CE) nr.596/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2009;
- Directiva 2003/33/CE privind publicitatea în favoarea tutunului;
- Recomandarea Consiliului 2003/54/EC privind prevenirea fumatului și inițiativele de îmbunătățire a controlului tutunului;
- Recomandarea Consiliului 2009/C 296/02 privind mediul fără fumat.

5. Descrierea constatărilor expertizei anticorupție

Recomandările expertizei anticorupție vor fi incluse după efectuarea acesteia.

6. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea practică a proiectului de lege implică cheltuieli bugetare suplimentare, în special pentru crearea și menținerea bibliotecii de documente sursă, pentru fortificarea capacităților instituțiilor responsabile de implementarea și aplicarea legislației, pentru acoperirea cheltuielilor legate de instituirea și funcționarea Serviciului privind renunțarea la fumat. Costurile pentru implementarea proiectului de lege sunt desfășurate în Analiza Impactului de Reglementare care este parte integrantă a prezentei note informative.

7. Impactul proiectului

Proiectul va contribui la creșterea nivelului de protecție a sănătății populației de daună cauzată de consumul produselor din tutun și expunerea la fumul de tutun, consolidarea capacităților naționale de control în domeniul tutunului. Conform estimărilor după modelul folosit de Organizația Mondială a Sănătății, după punerea în aplicare a mecanismelor prevăzute de prezentul proiect de lege, fiecare an de acțiune eficientă a acestora poate fi convențional

echivalată cu dobândirea, în fiecare an, a 40487 ani de viață sănătoasă prin prevenirea mortalității premature, dezabilității și incapacității temporare de muncă. Adoptarea și implementarea proiectului va contribui, de asemenea, la reducerea costurilor pentru tratamentul bolilor legate de consumul de tutun și expunerea la fumul de tutun, precum și la creșterea productivității muncii.

8. Respectarea transparenței în procesul decizional

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul legii cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative a fost plasat pe pagina oficială din internet a Ministerului Sănătății www.ms.gov.md, directoriul *Legislație secțiunea Transparența decizională*.